

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 De backpackersparadox

1 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van de definitie van rechtvaardigheid als ‘ieder het zijne geven’: iedereen moet krijgen waar hij recht op heeft/wat hij verdient 1
- een uitleg dat de twee backpackerstypen uit tekst 1 laten zien welk probleem de definitie ‘ieder het zijne geven’ oproept: ze verschillen in hun opvatting over welke prijs rechtvaardig is 1
- een argumentatie welk type backpacker uit tekst 1 meer handelt volgens de Romeinse definitie van rechtvaardigheid aan de hand van een uitleg van wat ‘het zijne’ is 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- De Romeinse definitie van rechtvaardigheid als ‘ieder het zijne geven’ houdt in dat iedereen moet krijgen waar hij recht op heeft of wat hij verdient 1
 - Het probleem is echter dat de definitie niet precies aangeeft wat iemand zou moeten verdienen of welke prijs rechtvaardig is. In tekst 1 wordt dit duidelijk. Als westerling zou je in eigen land veel meer voor een product betalen. Moet je iemand in een arm land dan ook dat bedrag geven, zoals degene doet die nonchalant met geld strooit? Of is het rechtvaardig om een lokale prijs te geven, ook al zou je er meer aan uit kunnen geven en is de prijs waarschijnlijk te laag voor de verkoper om goed van te kunnen leven? 1
 - Ik vind dat je je zo veel mogelijk moet aanpassen aan de gebruiken in een ander land. Ook als dit betekent dat je veel minder voor iets betaalt dan je thuis zou doen. Wat iemand verdient of waar iemand recht op heeft, hangt namelijk niet alleen af van wat hij verkoopt of gemaakt heeft, maar ook van de omstandigheden. Als het in dat land normaal is om zo veel te betalen op de markt, dan is dat blijkbaar wat iemand er in dat land mee verdient. Daarom handelt het type van de ‘zeikmensen’ het meest volgens de Romeinse definitie 1
- of
- Ik vind dat de ‘nonchalante, met geld strooiende backpacker’ meer handelt volgens de definitie. Dat mensen normaal gesproken minder krijgen voor hun product vind ik geen argument. Die mensen zijn niet voor niets arm: ze krijgen normaal gesproken te weinig. Ook mensen in arme landen verdienen een ‘eerlijke’ prijs, dat wil zeggen genoeg om fatsoenlijk van te leven 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

2 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van welk recht vreemdelingen volgens Kant hebben bij gastvrijheid: het recht om niet vijandelijk te worden behandeld 1
- een weergave van welke plicht vreemdelingen volgens Kant hebben bij gastvrijheid: de plicht om zich vreedzaam te gedragen 1
- een argumentatie met de plicht om zich vreedzaam te gedragen of de feestvierende backpackers de gastvrijheid hebben geschonden 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Gastvrijheid houdt volgens Kant het recht in om bij aankomst in een ander land niet vijandelijk bejegend te worden 1
- Daarbij heeft een vreemdeling volgens Kant de plicht om zich vreedzaam te gedragen 1
- Drugsgebruik is duidelijk verboden in Laos en dat drugs worden aangeboden is nog geen excuus om de wet te overtreden. Bovendien veroorzaken de backpackers overlast. Hun gedrag is respectloos naar de plaatselijke bevolking en daarmee niet vreedzaam. Daarom vind ik dat de feestvierende backpackers de gastvrijheid geschonden hebben 1

of

- Om gastvrij behandeld te worden moet je je volgens Kant ter plekke vreedzaam gedragen. Ik zie niet waarom dat bij de feestvierende backpackers niet het geval is. De Laotianen bieden zelf de drank en drugs aan de backpackers aan. En blijkbaar kan dat open en bloot in Vang Vieng. Dat mensen vervolgens luidruchtig worden, is logisch. Als de Laotianen echt zo veel overlast hebben, moeten ze de backpackers maar geen drank en drugs verkopen. Dat is de verantwoordelijkheid van de Laotianen zelf. Ik vind daarmee niet dat de backpackers de gastvrijheid hebben geschonden 1

3 maximumscore 4

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van de definitie van armoede van Maslow: je bent arm als je niet in de behoefte aan voedsel en veiligheid kunt voorzien 1
- een weergave van de definitie van armoede van Smith: armoede is relationeel / je bent arm als je geen eervol leven kunt leiden 1
- een uitleg dat Mark volgens Maslow niet arm is en Keo wel: Mark kan als hij wil in zijn behoefte aan voedsel en veiligheid voorzien maar Keo kan dat niet 1
- een uitleg dat Mark volgens Smith niet arm is en Keo wel: Mark kiest zelf voor de 'ervaring' van armoede en voelt zich niet uitgesloten, terwijl Keo zich schaamt voor zijn omstandigheden 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Maslow is iemand arm als hij niet kan voorzien in de fundamentele behoeftes van voedsel en veiligheid 1
- Armoede is voor Smith relationeel en heeft te maken met schaamte en uitsluiting. Je bent arm als je geen eervol leven kunt leiden 1
- Keo leidt een onzeker bestaan zonder vast inkomen of vaste verblijfplaats. Hij leeft elke dag in de onzekerheid of hij wel genoeg verdient om aan voldoende eten te kunnen komen. Mark daarentegen heeft genoeg geld om een tijdlang te reizen en zal zich ook geen zorgen hoeven maken om eten of onderdak. Hij kiest er vrijwillig voor om te ervaren hoe het is om arm te zijn, maar hij kan er elk moment mee stoppen als hij er geen zin meer in heeft 1
- Keo schaamt zich voor de armoedige omstandigheden waaronder hij moet leven. Mark heeft echter helemaal geen last van schaamte. Hij vindt het een interessante ervaring om zo te leven. Voor hem is het onderdeel van zijn authentieke backpackersbeleving, waar hij ongetwijfeld na afloop thuis uitgebreid over zal vertellen. Daarom is er bij Mark geen sprake van armoede en bij Keo wel 1

4 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat Weltens ethiek van het toerisme relativistisch is omdat volgens Welten morele diversiteit een feit is / omdat volgens Welten het streven naar mondiale morele overeenstemming een ideaal uit het verleden is 1
- een argumentatie met het begrip ‘morele waarden’ uit tekst 3 of Welten een oplossing biedt voor de backpackersparadox 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Weltens ethiek van het toerisme is relativistisch. Het relativisme gaat ervan uit dat morele opvattingen altijd afhankelijk zijn van de tijd waarin je leeft of de persoon die je bent. Een objectieve vergelijking van morele opvattingen is dan ook niet mogelijk. Welten zegt dat mensen overal op de wereld andere opvattingen hebben over het goede. We moeten hiermee op de juiste manier omgaan als we op reis zijn door aan de ene kant onze eigen waarden niet op te dringen aan andere mensen, maar die waarden aan de andere kant ook niet te verloochenen

1

- Ik vind Weltens ethiek van het toerisme een goede oplossing voor de backpackersparadox. Deze paradox ontstaat volgens mij doordat reizigers wel andere plekken en mensen willen leren kennen, maar tegelijkertijd hun eigen morele opvattingen meenemen. Als jij naar een land als Laos gaat, dan ben je hoe dan ook een westerling die daar op bezoek is. Je zult altijd vanuit je eigen morele waarden kijken naar hoe mensen daar leven en je zult het ook niet altijd goed vinden hoe mensen met elkaar omgaan. Toch is het belangrijk om de plaatselijke cultuur te respecteren. Zo kun je vanuit Weltens opvatting stellen dat het goed is dat westerlingen gewoon de lokale prijzen betalen en dus hun schuldgevoel over de lage prijzen op de markt opzijzetten. Als je dat doet, heb je volgens mij geen last meer van de backpackersparadox

1

of

- Volgens mij biedt Weltens ethiek geen oplossing voor de backpackersparadox, maar laat hij de paradox juist bestaan. De paradox houdt namelijk in dat je aan de ene kant de plek wilt bezoeken zoals die echt – los van jou – is, maar dat je aan de andere kant die plek door je aanwezigheid verandert. Welten zegt eigenlijk precies hetzelfde, namelijk dat je je eigen morele waarden niet moet opleggen en tegelijkertijd je eigen morele waarden niet mag verloochenen. Zo geeft Weltens ethiek geen antwoord op de vraag of je nu moet afdingen op de markt of niet. Daarmee herhaalt hij alleen de paradox. Het is blijkbaar heel lastig om morele diversiteit te accepteren. Ik denk dat we toch snel onze eigen morele waarden en normen elders opleggen. Of we doen heel hard alsof we alles accepteren en vergeten dan wat we zelf belangrijk vinden

1

Opmerking

Aan een juiste argumentatie met het begrip ‘morele waarden’ uit tekst 3 of Welten een oplossing biedt voor de backpackersparadox, waarbij als voorbeeld niet de situatie in tekst 1 wordt gebruikt maar die in tekst 2 of nog een andere, een scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

5 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat het kunnen nemen van een tussenjaar een gecombineerde capability is omdat het vermogen jezelf te leren kennen gerealiseerd kan worden door de kansen die de samenleving biedt 1
- een uitleg dat de opvatting van Annemarie aansluit bij Pogges opvatting dat rijke landen en ontwikkelingslanden onderdeel zijn van dezelfde mondiale orde 1
- een uitleg dat Annemaries opvatting laat zien dat de capability-benadering niet aangeeft of het moreel verantwoord is kansen te benutten als die samenhangen met mondiale ongelijkheid 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Hier is sprake van een gecombineerde capability: een combinatie van de vermogens van een persoon en de kansen die een samenleving biedt. In onze samenleving zijn er allerlei gunstige voorwaarden voor het kunnen nemen van een tussenjaar. Dit geeft je de kans jezelf beter te leren kennen en jezelf te ontwikkelen 1
- Annemarie wijst erop dat de mogelijkheid van het nemen van een tussenjaar alleen weggelegd is voor een relatief kleine groep welvarende westerse jongeren en dat hun welvaart te maken heeft met de wereldwijde inkomensongelijkheid. Dit sluit aan bij Pogges opvatting dat we armoede in de wereld niet los kunnen zien van de mondiale economische orde. Volgens Pogge werken allerlei internationale verdragen in het voordeel van rijke landen ten koste van arme landen 1
- De capability-benadering geeft aan wat iemand nodig heeft om een volwaardig leven te kunnen leiden. Zoals backpacker Annemarie aangeeft, staan de keuzes om jezelf te verwerkelijken niet los van de rest van de wereld. Dat westerse jongeren de wereld over kunnen reizen op zoek naar zichzelf is niet los te zien van de ongelijkheid in de wereld. De vraag of het moreel verantwoord is om gebruik te maken van arme landen om jezelf te verwerkelijken wordt door de capability-benadering niet beantwoord. De capability-benadering kan daarom wel uitleggen wat jij nodig hebt voor een volwaardig leven, maar niet hoe je morele keuzes moet maken om jouw capabilities invulling te geven of te realiseren 1